09.11.2016

Asiantuntijalausunto

Sivistys- ja tiedejaosto
Valtiovarainvaliokunta
Eduskunta

Sivistys- ja tiedejaosto pyytää asiantuntijalausuntoa Sofia-opiston toiminnasta ja resurssien riittävyydestä. Tässä lausunnossa perustellaan valtion määrärahan vähentämisen vaikutusta Sofian kannatusyhdistyksen toimintaan vuoden 2017 talousarvioesityksessä järjestömomentilta 52. (29.30.53).

Sofia-opiston toiminta

Sofian kannatusyhdistys ry. pitää yllä suomalaista kansalaisopiston kaltaista Sofia-opistoa Fuengirolassa, Espanjassa. Se on perustettu Opetusministeriön Vapaan sivistystyön yhteisjärjestölle (VSY) esittämän koulutustarvekartoituksen pohjalta vuonna 2005. Sofia-opisto suuntautuu aikuisopetukseen tarjoamalla mahdollisuuden elinikäisen oppimiseen, yhteiskunnallisiin opintoihin ja harrastuksiin sekä psyykkisen että fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Se tukee myös opiskelijoiden sopeutumista espanjalaiseen yhteiskuntaan antamalla kansalaisvalmiuksia monikulttuurisessa yhteisössä toimimiseksi, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja ehkäisee syrjäytymistä ja yksinäisyyttä.

Opisto järjestää kursseja ja opintokerhoja sekä avoimen yliopiston kursseja yhteistyössä Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa. Opetusohjelma on opistossa vuosi vuodelta laajentunut. Opistossa opiskelee noin 5000 opiskelijaa vuosittain ja heitä opettaa noin 30 opettajaa.

Sofia-opiston opiskelijoista suurin osa asuu vakituisesti Suomessa ja he viettävät Espanjassa yleisimmin 3-6 kuukautta talviaikaan. Sofia-opiston tekemän kyselyn mukaan 93 % opiskelijoista maksaa veronsa Suomeen, mutta tilanne muuttuu Suomen ja Espanjan verosopimuksen astuttua voimaan, jolloin kaikki Suomen kansalaiset maksavat veroja Suomeen.

Kuluneen yhdentoista vuoden aikana Sofia-opisto on vakiinnuttanut asemansa kaiken ikäisten suomalaisten opinahjona. Kerätyn aineiston perusteella nuoret osallistuvat runsaammin opintoihin ja harrastuksiin kuin yhdistystoimintaan. Kysyntä kielikursseille ja yrittäjyyttä tukeville opinnoille on siten lisääntymässä.

Seuraavalla sivulla 2 taulukosta 1 voidaan nähdä opiskelijoiden, oppituntien ja valtion määrärahan muutokset vuosina 2009—2017.

Taulukko.1 Opiskelijoiden lukumäärän, opetustuntien ja valtion määrärahan kehitys vuosina 2009 – 2017.

Vuosi	*Opiskelijoita/vuosi*	*Oppitunteja(45min)/vuosi*	*Määrärahaa€/vuosi*	*Muutos %*
2009	2537	2802	**150 000**	**0**
2010	5539	3997	**150 000**	**0**
2011	5608	3932	**150 000**	**0**
2012	5971	4305	**125 000**	**-17**
2013	5419	4623	**120 000**	**-20**
2014	5267	3644	**120 000**	**-20**
2015	4610	3296	**120 000**	**-20**
2016	*)	*)	**83 000**	**-45%**
2017	Hallituksen	talousarvioesitys	**83 000**	

*) tieto ei vieä saatavissa

Resurssien riittävyys

Yllä olevasta taulukosta 1 voidaan nähdä valtion määrärahan systemaattinen väheneminen vuosien 2009—2017 aikana. Sofia-opisto on yrittänyt sopeuttaa toimintaansa ja säästänyt kaikessa, missä se on ollut mahdollista, samalla kun kurssimaksuja on korotettu. Opisto on yrittänyt vakaannuttaa talouttaan, esimerkiksi anomalla kansalaisopiston ylläpitolupaa, mutta lupaa ei ole toistaiseksi myönnetty (2012, 2016), koska opisto sijaitsee fyysisesti ulkomailla, vaikkakin Euroopan Unionin sisämarkkina-alueella.

Valtion määrärahat ovat olleet riittävät vuoteen 2012 saakka ja sen jälkeenkin, kun vuosittain lisärahoitusta on myönnetty 20 000€/v. Tämä nähdään taulukosta 2 seuraavalla sivulla 3. Taulukkoon 2 on laskettu tilinpäätösten toteutumat vuosilta 2014 ja 2015. Näiden lukujen pohjalta on laskettu arviot vuosille 2016 ja 2017, jotka osoittavat, että emme tule toimeen ilman samanlaista lisämäärärahaa (20 000 €), jota oli myönnetty vuosina 2014 ja 2015.

Huomiotamme on erityisesti kiinnittänyt, että kun määrärahan yleinen vähennyslinjaus vuodesta 2015 järjestömomentilla on ollut 13 %, on Sofia-opistolta vähennetty 30,8 % määrärahasta (120 000—>83 000). Jos meille nyt kuitenkin myönnettäisiin 20 000€ lisämääräraha, se olisi melkein yhteneväinen momentin yleisen linjauksen kanssa (14,2 %).

Sofian kannatusyhdistys ry:n hallitus anoo kunnioittaen, että eduskunnan sivistys- ja tiedevaliokuntaan myöntäisi 20 000 euron lisämäärärahan hallituksen talousarvioesitykseen 2017 kohtaan 52. (29.30.53) *(Sofian kannatusyhdistykselle ulkosuomalaisten sivistystoimintaan)*

Sofian kannatusyhdistys ry:n puolesta

Leena K. Kaukinen
Hallituksen varapuheenjohtaja

Taulukko 2. Laskelma Sofia-opiston toteutuneista budjeteista vuosina 2014 ja 2015 sekä arviot vuosille 2016 ja 2017.

TILITAPAHTUMAT	2014 TOTEUTUNUT	2015 TOTEUTUNUT	2016 ARVIOITU	2017 ARVIOITU
TUOTOT	137 664	128 642	139 083	139 000
APURAHA/KORDELIN SOFIAN 10-V JUHLA*)		6945	6945	
HENKILÖSTÖKULUT	159 916	157 757	150 000	150 000
POISTOT	1171	878	1 000	1 000
MUUT KULUT	85 485	91 995	88 502	9 000
KULUT VÄLISUMMA	246 572	250 630	239 502	249 000
KULUJÄÄMÄ	-108 908	-115 043	-93 474	110 000
VARAINHANKINTA	1 548	2 117	3 600	6 000
RAHOITUSTOIMINTA	-1 062	912	200	300
KULUJÄÄMÄ	-108 423	-112 014	-89574	103 700
VALTIONMÄÄRÄRAHA, BUDJETTIESITYS	100 000	100 000	**83 000**	**83 000**
VALTIONAPU LISÄOSUUS	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	11 577	7 986	**-6 574**	**-20 700**
OKM:N TAKAISINMAKSUPYYNTÖ			**-5 836**	
KORKO			**-172**	
YLIJÄÄJÄ/ALIJÄÄMÄ			**-12 582**	**-20 700**

*)Kordelinin säätiön apuraha ”Suomalaisen sivistystyön esittäytymiseen”